

OHJAUSSUUNNITELMA

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKIO

LUKUVUOSI 2017–2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. Ohjauksen keskeiset käsitteet	2
2. Ohjauksen tehtävät ja tavoitteet	2
3. Ohjauksen järjestäminen	3
3.1 Yleiset periaatteet	3
3.2 Vuosisuunnitelma 2017–2018	4
4. Ohjauksen toimijat ja työnjako	16
5. Ohjaus siirtymävaiheissa	18
6. Ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat	20
6.1 Henkilökohtaiset ohjauskeskustelut	21
6.2 Oppitunnit	21
6.2.1 Uusi opetussuunnitelma	22
6.2.2 Vanha opetussuunnitelma	24
6.3 Ohjauksen yhteistyömuodot	26
7. Ryhmäohjaus ryhmäohjaajan tehtävänä	27
7.1 Ryhmäohjauksen tavoitteet ja sisällöt	27
7.2 Ryhmäohjaustuokiot lukuvuosi 2017–2018	29
8. Tutor-opiskelijoiden toiminta	32
9. Ohjaustoiminnan arviointi	34

LIITTEET

LIITE 1 Ohjauksen kompassi

LIITE 2 Tiedonsiirtolomake

LIITE 3 Yhteistyö ohjauksessa

LIITE 4 Tutortoiminnan vuosikello

LIITE 5 Ryhmäohjaajan haastattelurunko (1. vuosi)

LIITE 6 Ryhmäohjaajan haastattelurunko (2. vuosi)

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKION OHJAUSUUNNITELMA

1. Ohjauksen keskeiset käsitteet

Hyvän ohjauksen kriteerien (OPH 2014) mukaan ohjauksella tarkoitetaan jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijan kasvua, kehitystä ja oppimista. Lisäksi elämän- ja urasuunnittelun ohjaus sisältää toimia, joiden avulla opiskelijat oppivat arvioimaan valmiuksiaan, taitojaan ja kiinnostuksiaan. Tavoitteena on, että opiskelijat pystyvät tekemään tulevaan koulutukseensa ja ammattiinsa liittyviä päätöksiä. (CEDEFOP 2005)

Lohjan lukioiden opinto-ohjauksen kehittämisen kohteita ovat ryhmänohjaus, nivelvaiheen yhteistyö ja opiskelijoiden tutor-toiminta. Opiskelijoiden orientaatiovaihetta lukio-opintoihin kehitetään siten, että ryhmänohjaajien ja tutor-opiskelijoiden rooli vahvistuu ja opetusryhmien ryhmäytymiselle jää riittävästi aikaa. Ryhmänohjaajien vastuu opiskelijan lähiohjaajana ja varhaisen puuttumisen toteuttajana korostuu siten, että ryhmänohjaajat seuraavat opiskelijaryhmänsä opintojen etenemistä säännöllisesti ja reagoivat ongelmiin välittömästi ohjaus- ja opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Lisäksi opinto-ohjauksen perustoimintoja kehitetään siten, että hyödynnetään lukion hallinto-ohjelmaan rakennettuja ohjauksen sivustoja. Samalla kehitetään opinto-ohjauksen pedanetsivustoja siten, että opiskelijoille rakennetaan oma kansio, johon lukio-opintojen aikana tehdyt tehtävät ja täytetyt lomakkeet on mahdollista tallentaa.

2. Ohjauksen tehtävät ja tavoitteet

Opinto-ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijaa hänen opinnoissaan lukioaikana ja huolehtia siitä, että opiskelija hankkii riittävästi sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee elämänsä siirtymä- ja muutostilanteissa, kuten siirtyessään jatko-opintoihin ja työelämään sekä kohti täysivaltaista ja aktiivista yhteiskunnan jäsenyyttä.

Lohjan lukioissa ohjauksella tarkoitetaan toimia, joiden avulla edistetään opiskelijoiden toimijuutta ja toimintakykyä sekä oppimaan oppimisen ja urasuunnittelutaitoja. Toimijuudella tarkoitetaan ohjauksessa opiskelijoiden kykyä rakentaa omaa elämänuraansa siten, että he pystyvät suunnittelemaan ja etsimään tietoa sekä tekemään päätöksiä valintatilanteissa. Lukiokoulutuksen aikana opiskelijat hankkivat valmiuksia, joita he tarvitsevat jatko-opinnoissa, työssä ja elämässä yleensä. Ohjauksen avulla vahvistetaan taitoja, joiden avulla opiskelijat selviytyvät erilaisissa muutostilanteissa sekä pystyvät mukautumaan työelämän epävarmuustekijöihin ja uudistuviin vaatimuksiin työuransa aikana.

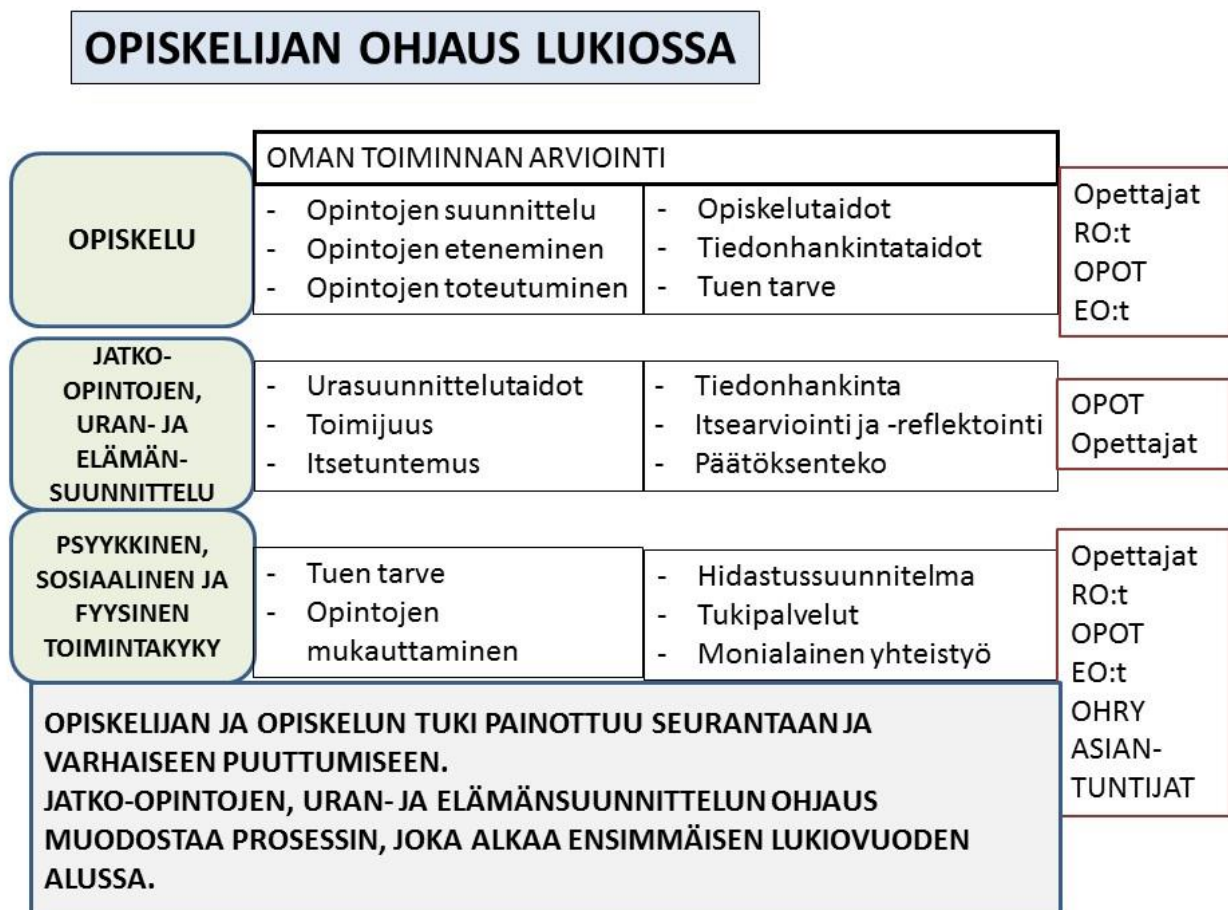
Ohjauksen tehtävänä on edistää koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Tasa-arvotietoinen ohjaus toteutuu, kun tiedostetaan sukupuolijakoon ja työelämän segregatioon liittyviä näkyviä ja näkymättömiä rakenteita (OPH 2015). Sukupuolittietoisien ohjauksen tehtävänä on auttaa opiskelijoita tarkastelemaan työelämää, elinkeinorakennetta ja ammattialoja monipuolisesti ja kriittisesti siten, että he kykenevät tunnistamaan sukupuolten välistä eriarvoisuutta ja ammattialojen segregoitumista. Suomessa ammatit jakautuvat edelleen

perinteisiin miesten ja naisten aloihin. Koulutusaloilla sen sijaan on tapahtunut tasoittumista, vaikkakin tekniikan koulutukseen hakeutuu edelleen enemmän miehiä ja terveydenhuoltoalalle vastaavasti naisopiskelijoita.

3. Ohjauksen järjestäminen

3.1 Yleiset periaatteet

Ohjauksen järjestämistä ja toteuttamista ohjaavat lukiolainsäädäntö ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Lukiolain (629/1998, 7§) mukaan opiskelijalle tulee antaa opinto-ohjausta. Lukioasetuksessa (810/1998, 2§) tarkennetaan, että opiskelijoille tarjotaan opinto-ohjauksen kurssien lisäksi henkilökohtaista ja muuta tarpeellista ohjausta. Yleisesti ottaen ohjaustoiminnan tavoitteena on vastata mahdollisimman hyvin kunkin opiskelijan yksilöllisiin ohjaus- ja tukitarpeisiin.

Kuva 1. Ohjaus yhteisenä tehtävänä (Kasurinen 2017)

Tässä lukion opinto-ohjauksen mallissa (kuva 1) ohjaustoiminta jaetaan kolmeen osa-alueeseen:

- 1) opiskelu
- 2) opiskelijan fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
- 3) jatko-opintojen, uran- ja elämänsuunnittelu.

Mallin lähtökohtana on, että ohjausta toteutetaan oppilaitoksen henkilöstön yhteisenä tehtävänä siten, että jokaisella toimijalla on omat vastualueensa. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä ulkopuolisten tahojen kanssa. Opiskelija on ohjausprosessin aikana aktiivinen ja osallistuva toimija. Hän suunnittelee opintojensa sisällöt sekä kurssien ja ylioppilaskirjoitusten ajankohdat. Opiskelija saa tarvitessaan ohjausta ja tukea lukio-opiskelun aikana opintoihinsa liittyvissä kysymyksissä ja tilanteissa sekä tehdessään tulevaisuuttaan koskevia valintoja ja päätöksiä.

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden (OPH 2015) mukaan ohjaus on koko lukion henkilöstön toteuttamaa tavoitteellista yhteistä työtä. Rehtori luo edellytykset ohjaustoiminnan onnistumiselle henkilöstön yhteisenä tehtävänä. Opinto-ohjaaja on ohjauksen asiantuntija, ja hänellä on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Ryhmäohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Hänen tehtävänä on huolehtia ryhmänsä opiskelijoiden opintojen sujumisesta ja opiskeluun osallistumisesta. Ryhmäohjaajilla on tärkeä rooli ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja varhaisen puuttumisen toteutumisessa.

Lukiossa opinto-ohjaus painottuu opinto-ohjaajan pitämiin oppitunteihin, pienryhmäohjaukseen ja henkilökohtaisiin ohjauskeskusteluihin sekä ryhmäohjaajan toimintaan, joka sisältää ryhmäohjaustuokiot ja henkilökohtaiset tai pienryhmätapaamiset. Lisäksi ohjauksessa tehdään yhteistyötä muiden kouluasteiden (perus- ja korkea-aste sekä ammatillinen koulutus) ja työelämän kanssa. Lohjan lukiossa vahvistetaan yhteistyötä lukion alumnien kanssa.

3.2 Vuosisuunnitelma 2017–2018

Opinto-ohjaus on koulun tarjoama palvelu, jonka lähtökohtana ovat opiskelijoiden yksilölliset tarpeet. Opinto-ohjaukselle on luonteenomaista prosessinomaisuus. Tulokselliseen ohjaukseen tarvitaan sekä opiskelijan että ohjaajan yhteistä työtä. Opinto-ohjauksen tarkoituksena on auttaa opiskelijaa, kun hän suunnittelee opiskeluohjelmaansa, tukea häntä lukio-opintojen eri vaiheissa ja valmistella häntä elämän sekä myöhemmän koulutuksen ja työuran suunnitelmia ja valintoja varten.

Ohjaus on koko koulun yhteistoimintaa. Jokaisella toimijalla on tehtävänsä ja vastuunsa ohjauksen toteutumisessa. Vuosisuunnitelmaan on kirjattu tehtävät, jotka ovat erityisesti ryhmän- ja opinto-ohjaajan vastuulla lukuvuoden aikana. Tavoitteena on taata opiskelijoiden opintojen sujuvuus ja varhaisen puuttumisen toteutuminen tilanteissa, joissa opiskelijan opintojen eteneminen jostakin syystä hankaloituu.

Oheinen jaottelu kertoo eri vuositasoilla tapahtuvista tehtävistä ja työnjaon painotuksista.

1. JAKSO

17-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - tarkistaa ensimmäisen lukuvuoden aine- ja kurssivalinnat - kurssitarjottimen ympyröinti ja lukujärjestyksen laadinta koko lukuvuodelle - ohjattavan ryhmän ryhmäytymisen vahvistaminen - perehdyttäminen lukion käytänteisiin - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - oman ryhmän opiskelijoille ilmoitetaan tapaamisaika ja -paikka, jotta opiskelija tavoittaa tarvitessaan RO:nsa 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - oppitunnit (4) - lukio-opintojen kokonaissuunnitelman laadinta, samalla opiskelijat asettavat omat tavoitteensa lukio-opintojen suhteen - opiskelun suunnittelu (opiskelutekniikka, koeviikon huomioiminen), lukio-opinnot, lukion ainevalintojen merkitys YO-tutkinnon ja jatko-opintojen kannalta - opintotuki ja muut opintososiaaliset kysymykset. - akuutit ongelmat hoidetaan henkilökohtaisessa ohjauksessa. 	

16-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - koulun alkaessa pidetään infotunnit - tarkistetaan aine- ja kurssivalinnat (pakolliset kurssit) - työjärjestyksen tarkistukset ym. aloitukseen liittyvät asiat - kurssikertymien tarkistukset. - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - ensimmäisen jakson aikana yksi yhteinen luokkatunti, jolloin annetaan syyslukukauden opinto-ohjauksen ohjelma opiskelijoille ja tarkennetaan lukio-opiskelun kokonaissuunnitelmaa. - akuutit ongelmat hoidetaan pienryhmissä tai henkilökohtaisessa ohjauksessa 	

15-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - koulun alkaessa pidetään infotunnit - tarkistetaan aine- ja kurssivalinnat (pakolliset kurssit, kokonaiskurssimäärä) - täytetään lomakkeeseen (Abiturientin selvitys puuttuvista pakollisista kursseista) oman ryhmän opiskelijoiden kurssipuutteet pakollisten kurssien osalta sekä kerätään opiskelijoiden selvitykset toimintasuunnitelmasta - ryhmänohjaaja palauttaa allekirjoitetut lomakkeet oman ryhmänsä opinto-ohjaajalle - työjärjestyksen tarkistukset ym. aloitukseen liittyvät asiat - kurssikertymien tarkistukset - poissaoloseuranta 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - annetaan syyslukukauden opinto-ohjauksen ohjelma opiskelijoille - luokkatunti viimeisen lukiovuoden suunnittelusta, ylioppilastutkintoon liittyvistä kysymyksistä, Suomen koulutusjärjestelmästä ja erilaisista haku- ja valintamenettelyistä, työ- ja elinkeinotoimiston palveluista, opiskelusta ulkomailla, opintotuesta sekä varasuunnitelmista; painopiste on ylioppilastutkintoon valmentautumisessa ja yhteishakuun valmistautumisessa - henkilökohtaiset ohjauskeskustelut opiskelijan jatko-opinnoista (ABI-keskustelulomake täytetään ennen ohjauskeskustelua) 	

HIDASTAJAT (14N-RYHMÄT)

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - koulun alkaessa pidetään infotunnit - tarkistetaan aine- ja kurssivalinnat (pakolliset kurssit, kokonaiskurssimäärä) - täytetään lomakkeeseen (Abiturientin selvitys puuttuvista pakollisista kursseista) oman ryhmän opiskelijoiden kurssipuutteet pakollisten kurssien osalta sekä kerätään opiskelijoiden selvitykset toimintasuunnitelmasta - ryhmänohjaaja palauttaa allekirjoitetut lomakkeet oman ryhmänsä opinto-ohjaajalle - työjärjestyksen tarkistukset ym. aloitukseen liittyvät asiat - kurssikertymien tarkistukset - poissaoloseuranta 	

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - annetaan syyslukukauden opinto-ohjauksen ohjelma opiskelijoille - henkilökohtainen ohjauskeskustelu ja tilanteen tarkistaminen kaikkien hidastajien kanssa - luokatunti viimeisen lukiovuoden suunnittelusta, ylioppilastutkintoon liittyvistä kysymyksistä, Suomen koulutusjärjestelmästä ja erilaisista haku- ja valintamenettelyistä, työ- ja elinkeinotoimiston palveluista, opiskelusta ulkomailla, opintotuesta sekä varasuunnitelmista; painopiste on ylioppilastutkintoon valmentautumisessa ja yhteishakuun valmistautumisessa - henkilökohtaiset ohjauskeskustelut opiskelijan jatko-opinnoista (ABI-keskustelulomake täytetään ennen ohjauskeskustelua) 	

URHEILUVALMENNUKSEEN OSALLISTUVAT

RO/APULAISREHTORI/LIIKUNNANOPETTAJAT: Info lukio-opinnoista ja urheiluvalmennuksesta, lukion aine- ja kurssivalintojen merkityksestä sekä lukion ainevalinnoista jatko-opintojen kannalta. Opinto-ohjelman rakentaminen lukion kurssitarjottimen pohjalta, oma tavoiteasettelu. Oman opiskelun suunnittelu (opiskelutekniikka, koeviikon huomioiminen).

KAHDEN TUTKINNON OPISKELIJAT (KAIKKI VUOSITASOT)

RO/APULAISREHTORI: Vuositasoittain infot lukio-opinnoista, lukion aine- ja kurssivalintojen merkityksestä sekä lukion aine- ja kurssivalinnoista jatko-opintojen kannalta. Opinto-ohjelman rakentaminen kahden tutkinnon opiskelijoiden kurssitarjottimen pohjalta, oma tavoiteasettelu. Oman opiskelun suunnittelu (opiskelutekniikka).

2. JAKSO**17-RYHMÄT**

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - ohjattavan ryhmän ryhmäytymisen vahvistaminen jatkuu - perehdyttäminen lukion käytänteisiin jatkuu - tieto vieraskielisistä opiskelijoista erityisopettajalle, opintotoimistoon ja ryhmän opinto-ohjaajalle - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - tutustumishaastattelut (liite 5: haastattelurunko) alkavat syysloman jälkeen ja päättyvät tammikuun puolessa välissä ennen 17-ryhmien vanhempainiltaa; haastattelurungon lisäksi varataan mukaan opiskelijan opiskelusuunnitelma ja ensimmäinen jaksoarvostelu - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kirjastotunnit ja tiedonhaku (Juhana Saarinen) - pienryhmätapaamiset/henkilökohtaiset keskustelut ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinta - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

16-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymien tarkistus - yhteistyö opinto-ohjaajan kanssa - opiskelijan kokonaissuunnitelman (aine- ja kurssivalinnat, yo-kirjoitukset) tarkistaminen yhdessä - palautteen antaminen kokonaissuunnitelmasta opiskelijalle ja tarvittaessa kontrollihaastattelu kokonaissuunnitelmasta - ylioppilastutkinnon hajautusta pohtivien ohjaaminen opinto-ohjaajalle - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - oppitunnit (2) - opiskelijan kokonaissuunnitelman (aine- ja kurssivalinnat, yo-kirjoitukset) tarkistaminen yhdessä ryhmänohjaajan kanssa - hidastussuunnitelmien laadinta ja tarkennukset - ylioppilastutkinnon suunnittelua ja jatkokoulutus-suunnittelua - tutustumista eri koulutusvaihtoehtoihin - kiinnostuneille tarjotaan työelämään liittyviä luentoja eri ammattialoilta - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

15-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymien tarkistus - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - oppitunnit (3) - jakson lopulla aloitetaan henkilökohtaiset ohjauskeskustelut (ABI-keskustelut), joissa aiheena on jatko-opintoihin hakeutuminen - tutustumista eri koulutusvaihtoehtoihin - kiinnostuneille tarjotaan työelämään liittyviä luentoja eri ammattialoilta - muuta henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

HIDASTAJAT (14N-RYHMÄT)

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymien tarkistus - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - oppitunnit (3) - tutustumista eri koulutusvaihtoehtoihin - kiinnostuneille tarjotaan työelämään liittyviä luentoja eri ammattialoilta - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

URHEILUVALMENNUKSEEN OSALLISTUVAT

RO/APULAISREHTORI/LIIKUNNANOPETTAJAT: Kertausta lukion käytänteisiin liittyvissä kysymyksissä ja henkilökohtaista neuvontaa ja vastaanottoja tarpeen mukaan. Ajankohtaiset asiat ro-iskuissa.

KAHDEN TUTKINNON OPISKELIJAT (KAIKKI VUOSITASOT)

RO/APULAISREHTORI: Kurssikertymien tarkistus. Poissaoloseuranta. Ajankohtaiset asiat ryhmänohjauksessa. Henkilökohtaista ohjausta ylioppilastutkintoon liittyen.

3. JAKSO

17-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - tutustumishaastattelut jatkuvat (liite 5: haastattelurunko) alkavat syysloman jälkeen ja päättyvät tammikuun puolella välissä ennen 17-ryhmien vanhempainiltaa; haastattelurungon lisäksi varataan mukaan opiskelijan opiskelusuunnitelma ja ensimmäinen jaksoarvostelu - tarpeen mukaan muita henkilökohtaisia tapaamisia - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - oppitunnit (3) - lukio-opintojen keskeytyessä ohjaus toisen asteen yhteishakuun - pienryhmätapaamiset/henkilökohtaiset keskustelut ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinta jatkuvat tarvittaessa - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

16-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - yksilö- tai pienryhmätapaamiset alkavat (liite 6: haastattelurunko) haastattelurungon lisäksi varataan mukaan opiskelijan opiskelusuunnitelma ja jaksotodistus - tarpeen mukaan muita henkilökohtaisia tapaamisia - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - oppitunnit (3) - kevätluokauden ohjauksen aikataulu ohjauksen sivuille - kolmannen lukiovuoden kurssivalinnat – opiskelu- ja jatko-opintosuunnitelman tarkistaminen opiskelijan kanssa henkilökohtaisessa tai pienryhmäohjauksessa - tutustuminen omaehtoisesti koulutustarjontaan - STUDIA-messut 29.11.2017 - lukio-opintojen keskeytyessä ohjaus toisen asteen yhteishakuun - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

15-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - henkilökohtaiset ohjauskeskustelut (ABI-keskustelut) jatkuvat - tutustuminen omaehtoisesti koulutustarjontaan ja osallistuminen lukion järjestämiin tilaisuuksiin - STUDIA-messut 29.11.2017 - lukio-opintojen keskeytyessä ohjaus toisen asteen yhteishakuun - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan - apulaisrehtorin ja opinto-ohjaajien infotunti korotuskuulusteluista ja niihin valmentautumisesta, kevään 2017 ylioppilaskirjoituksiin liittyvistä preppauskursseista ja jatko-opintojen hakumenettelystä - kiinnostuneille on tarjolla oppitunti jatko-opintojen rahoituksesta ja opintososiaalisista eduista 	

HIDASTAJAT (14N-RYHMÄT)

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - henkilökohtaiset ohjauskeskustelut (ABI-keskustelut) jatkuvat - tutustuminen omaehtoisesti koulutustarjontaan ja osallistuminen lukion järjestämiin tilaisuuksiin - STUDIA-messut 29.11.2017 - lukio-opintojen keskeytyessä ohjaus toisen asteen yhteishakuun - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan - apulaisrehtorin ja opinto-ohjaajien infotunti korotuskuulusteluista ja niihin valmentautumisesta, kevään 2017 ylioppilaskirjoituksiin liittyvistä preppauskursseista ja jatko-opintojen hakumenettelystä 	

	- kiinnostuneille on tarjolla oppitunti jatko-opintojen rahoituksesta ja opintososiaalisista eduista	
--	--	--

URHEILUVALMENNUKSEEN OSALLISTUVAT

RO/ APULAISREHTORI/LIIKUNNANOPETTAJAT: Urheiluvalmennus- ja opintosuunnitelmien tarkennukset. Lukion avoimien ovien opo-ohjelma omille opiskelijoille. Henkilökohtaista neuvontaa ja vastaanottoja tarpeen mukaan. Ajankohtaiset asiat ro-iskuissa.

KAHDEN TUTKINNON OPISKELIJAT (KAIKKI VUOSITASOT)

RO/APULAISREHTORI: Henkilökohtaista neuvontaa ja vastaanottoja tarpeen mukaan. Ajankohtaiset asiat ro-iskuissa.

LOHJAN YLÄKOULUT

Peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaille järjestettävät infotilaisuudet/avoimet ovet (opinto-ohjaajat). Peruskoulun 9. luokan oppilaille ja vanhemmille lukiolla järjestettävä vanhempain-ilta (rehtori ja opinto-ohjaajat).

4. JAKSO

17-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmäohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - toisen lukiovuoden opiskelusuunnitelmat (kurssivalinnat) - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - tarpeen mukaan henkilökohtaisia tapaamisia - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - oppitunnit (3) - toisen lukiovuoden kurssivalinnat – opiskelusuunnitelman tarkistaminen opiskelijan kanssa tarvittaessa - pienryhmätapaamiset/henkilökohtaiset keskustelut ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinta - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

16-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - kolmannen lukiovuoden opiskelusuunnitelmat (kurssivalinnat) - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - tarpeen mukaan henkilökohtaisia tapaamisia - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kolmannen lukiovuoden kurssivalinnat – opiskelu- ja jatko-opintosuunnitelman tarkistaminen opiskelijan kanssa henkilökohtaisessa tai pienryhmäohjauksessa - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan - AMK-esittelyt 	

15-RYHMÄT JA HIDASTAJAT (14N-RYHMÄT)

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - väliaikaisen päättöarvioinnin tarkistaminen - ryhmänohjaaja ilmoittaa ongelmakohtista kirjallisesti rehtorille (pakollisten kurssien puutteista, kokonaiskurssimäärän vajeesta sekä yo-osallistumisoikeusesteistä) sovittuun ajankohtaan mennessä 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - ABI-keskustelut jatkuvat tarvittaessa lukuloman aikana - tarvittaessa ohjausta yksilöllisesti ja/tai ryhmissä yhteishaun tekemisessä - kiinnostuneet voivat osallistua lukiolla järjestettäviin AMK-koulutusalojen infoihin - lukion päättötodistuksen varmentaminen - henkilökohtaista ohjausta tarvittaessa 	

HIDASTAJAT (15N-RYHMÄT)

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän tarkistaminen - ajankohtaiset asiat ro-tuokioissa 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - henkilökohtaista ohjausta tarvittaessa 	

URHEILUVALMENNUSKSEEN OSALLISTUVAT

RO/ APULAISREHTORI/LIIKUNNANOPETTAJAT: Urheiluvalmennus- ja opintosuunnitelmien tarkennukset. Henkilökohtaista neuvontaa ja vastaanottoja tarpeen mukaan. Ajankohtaiset asiat ro-iskuissa.

KAHDEN TUTKINNON OPISKELIJAT (KAIKKI VUOSITASOT)

RO/LOPO/APULAISREHTORI: Kurssikertymien tarkistus. Poissaoloseuranta. Ajankohtaiset asiat

ryhmänohjauksessa. Henkilökohtaista ohjausta.

5. JAKSO 17-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - toisen lukiovuoden työjärjestyksen laadinnan ohjeistus - tiedotetaan kesäopiskelumahdollisuuksista - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - tarpeen mukaan henkilökohtaisia tapaamisia - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - hidastussuunnitelmien tarkistaminen ja päivittäminen - info kesäopiskelumahdollisuuksista - opintokäynti Sappi-tehtaalle - uusien tutor-opiskelijoiden koulutus - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

16-RYHMÄT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - toisen lukiovuoden työjärjestyksen laadinnan ohjeistus - tiedotetaan kesäopiskelumahdollisuuksista - myöhästymis- ja poissaoloseuranta – toiminta prosessikaavion mallin mukaan - tarpeen mukaan henkilökohtaisia tapaamisia - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - ylioppilastutkintoinfo (rehtori) - kolmannen lukiovuoden kurssivalinnat – opiskelu- ja jatko-opintosuunnitelman tarkistaminen opiskelijan kanssa henkilökohtaisessa tai pienryhmäohjauksessa - hidastussuunnitelmien tarkistaminen ja päivittäminen - info kesäopiskelumahdollisuuksista - opintokäynti Sappi-tehtaalle - luennot ”Abivuoden merkitys jatko-opintojen kannalta” ja ”Nuorten välivuosi- ja kesätyömahdollisuudet ulkomailla” - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

HIDASTAJAT (15N-RYHMÄT)

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - kurssikertymän ja opiskelun seuranta – tarvittaessa yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa - tarpeen mukaan henkilökohtaisia tapaamisia - ajankohtaiset asiat ja teemat ro-tuokioissa suunnitelman mukaisesti 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - ylioppilastutkintoinfo (rehtori) - info kesäopiskelumahdollisuuksista - luennot ”Abivuoden merkitys jatko-opintojen kannalta” ja ”Nuorten välivuosi- ja kesätyömahdollisuudet ulkomailla” - henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan 	

KEVÄÄN 2018 ABIT

KUKA	SISÄLTÖ	TEHTY/MILLOIN
Ryhmänohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - ryhmänohjaajille jaetaan jaksoarviointit huhtikuun 2018 loppupuolella - ryhmänohjaajat palauttavat rehtorille kirjallisen raportin lukion päättötodistuksen esteistä huhtikuun 2018 loppuun mennessä - ryhmänohjaaja toimittaa raportin kirjallisesti myös oman ohjausryhmänsä opiskelijoille - tilastokeskusta varten ryhmänohjaajat laskevat viimeistään toukokuussa oman perusryhmänsä opiskelijoiden lukion ainevalinnat kurssimäärineen 	
Opinto-ohjaaja	<ul style="list-style-type: none"> - lukion päättötodistuksen varmentaminen 	

URHEILUVALMENNUKSEEN OSALLISTUVAT

RO/APULAISSREHTORI/LIIKUNNANOPETTAJAT: Henkilökohtaista neuvontaa ja vastaanottoja tarpeen mukaan. Ajankohtaiset asiat ro-iskuissa.

KAHDEN TUTKINNON OPISKELIJAT (KAIKKI VUOSITASOT)

RO/APULAISSREHTORI: Henkilökohtaista neuvontaa ja vastaanottoja tarpeen mukaan. Ajankohtaiset asiat ro-iskuissa.

TOUKOKUU 2018

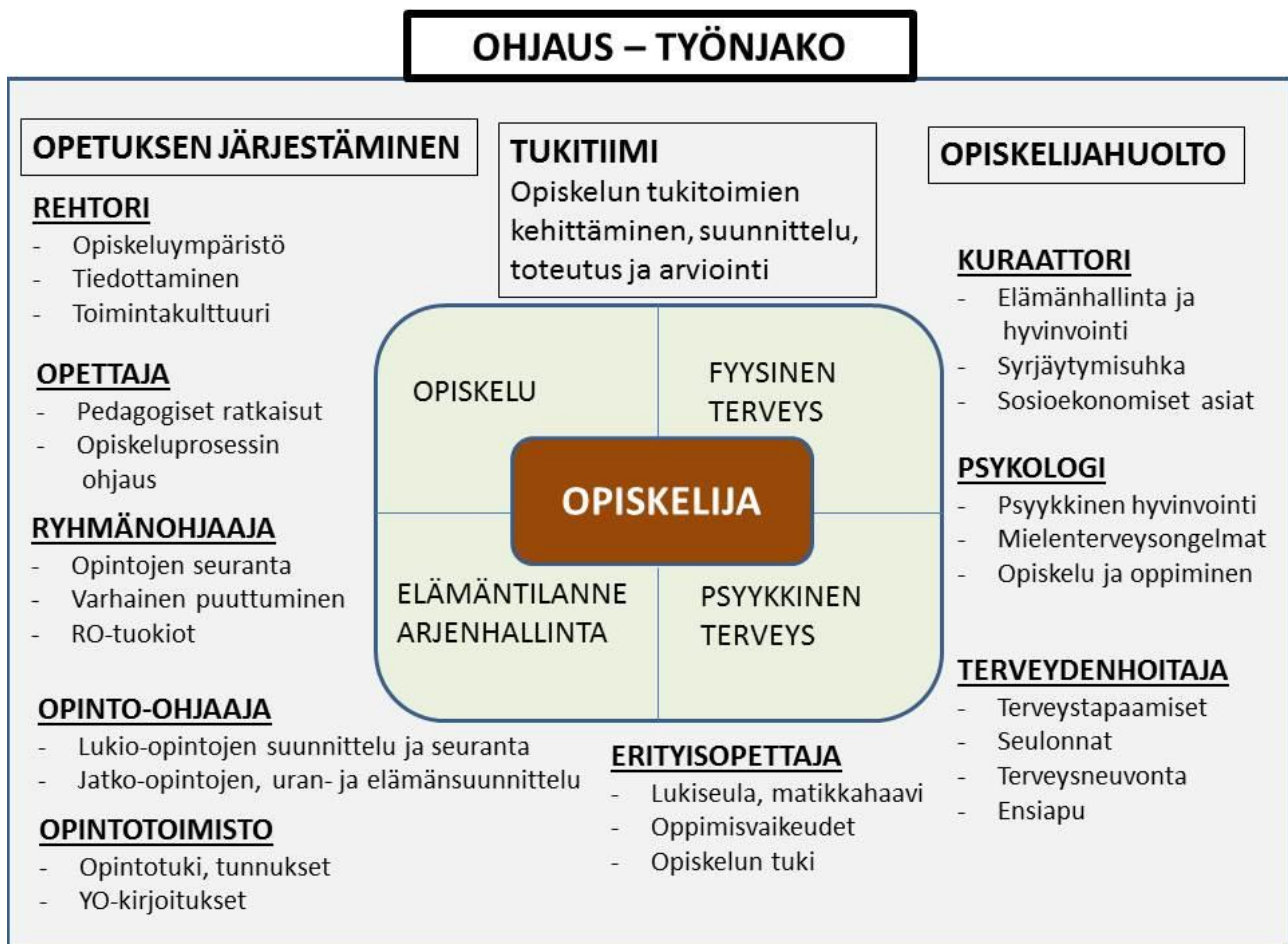
Toisen vuoden opiskelijat ja abit tekevät seuraavan lukuvuoden työjärjestyksen ja vievät valinnat valintapalvelimelle (Wilma) sekä palauttavat ympyröidyn kurssitarjottimen apulaisrehtorille.

Lohjan Yhteislyseon lukioon ensisijaisesti hakeneet peruskoulujen 9-luokkalaiset:

Tutustuminen lukioon ja ohjausta lukujärjestyksen laadinnassa. (rehtorit, opinto-ohjaajat, ro:t, tutor-opiskelijat).

4. Ohjauksen toimijat ja työnjako

Ohjaustyötä tekevien henkilöiden vastuut ja keskinäinen työnjako on tärkeä määritellä (kuva 2). Siten jokainen toimija tietää – myös henkilöstön uusi jäsen – oman tehtävänsä työyhteisön ohjausjärjestelmässä. Jokaisen on tärkeä tunnistaa, milloin oman osaamisen rajat tulevat vastaan. Tällaisissa tilanteissa on hyvä tietää, kenen puoleen voi kääntyä joko konsultoinnin merkeissä tai kuka on sopiva asiantuntija, jolle opiskelijan voi ohjata kyseisessä tilanteessa. Kaikissa ohjausprosesseissa on varottava tilannetta, jossa opiskelijaa pallotellaan asiantuntijalta toiselle. Yksilöllinen opiskeluhuolto korostaakin asiantuntijoiden yhteistyötä, jolloin yksi asiantuntija ottaa kokonaisvaltaisen vastuun opiskelijan tukemisesta.

Kuva 2. Opinto-ohjauksen työnjako ja integroituminen opiskeluhuoltoon

Rehtori luo ohjaukselle sellaiset toimintamahdollisuudet, että erilaisten ohjausmenetelmien ja työnjakojen toteuttaminen onnistuu. Rehtori tiedottaa opiskelijoille ja huoltajille säännöistä ja määräyksistä, jotka ohjaavat lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamista.

Opinto-ohjaaja tukee opiskelijaa lukio-opintojen aikana opiskeluun liittyvissä kysymyksissä. Pääpainona ja tavoitteena opinto-ohjauksessa on auttaa opiskelijaa jatkokoulutukseen hakeutumisessa ja uran- ja elämänsuunnittelussa. Opinto-ohjaaja neuvoo opiskelijaa yhdessä rehtorien ja aineenopettajien kanssa ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä kysymyksissä. Opinto-

ohjaajan tehtävänä on myös painottaa ylioppilaskirjoitusten merkitystä jatko-opintoihin hakeutumisen kannalta.

Ryhmänohjaajan tehtävänä on perehdyttää opiskelija lukiokäytänteisiin ja pyrkiä edistämään ryhmänsä yhteishenkeä sekä kertoa ryhmänohjaustuokioissa koulun ajankohtaisista asioista. Ryhmänohjaaja pitää tarvittaessa yhteyttä ohjausryhmänsä, erityisesti alle 18-vuotiaiden, koteihin. Ryhmänohjaaja on opiskelijan opintomenestyksen ja opinto-ohjelman toteutumisen (kuva 3) ensisijainen seuraaja: hän seuraa jaksotodistuksia, kurssimäärän kertymistä ja mahdollisia etenemisesteitä, kurssien keskeyttämisistä sekä opiskelijan vuosittain tekemiä ainevalintoja. Ennaltaehkäisevässä toiminnassa on tärkeää, että ongelmiin puututaan ajoissa.

Kuva 3. Opiskelijan opintojen sujuminen ja seuranta

Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa, auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämä-tuntemusta oman oppiaineensa osalta. Aineenopettajat valvovat itsenäisesti opiskeltujen kurssien toteutumista ja ohjaavat opiskelijaa oman aineensa ylioppilastutkintoasioissa. Aineenopettaja tiedottaa kurssien keskeyttäjästä Lohjan Yhteislyseon lukion käytänteiden mukaisesti opiskelijan ryhmänohjaajalle tai opinto-ohjaajalle mahdollisimman pian kurssin keskeydyttyä.

Jos opiskelija tarvitsee tukea ja ohjausta opiskeluun ja oppimiseen liittyvissä kysymyksissä tai hänellä huomataan oppimisvaikeuksia, voi hän hakeutua erityisopettajan vastaanotolle. Aineenopettaja, ryhmänohjaaja tai opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijan erityisopettajan luo, jos oppimiseen liittyviä ongelmia havaitaan opetus- tai ohjaustilanteissa.

Opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä opiskeluhoitohenkilöstön kanssa. He osallistuvat yhteisölliseen opiskeluhoitotyöhön ja opiskeluhoitoryhmän kokouksiin sekä tekevät yhteistyötä

yksittäisten opiskelijoiden asioiden hoitamisessa koulun henkilöstön kanssa. Lukion opiskeluhuoltosuunnitelmassa on kuvattu tarkemmin, minkälaisien periaatteiden mukaan yksilöllistä opiskeluhuoltoa toteutetaan.

Opiskeluhuoltosuunnitelmassa on kuvattu, kuinka toimitaan tilanteissa, joissa opiskelija myöhästyy tai on poissa oppitunneilta. Kuvassa kolme on esitetty prosessikaavio, jonka mukaan toimitaan tilanteessa, jolloin opiskelijan opintojen eteneminen on vaarassa etenemisesteen (kaksi hylättyä kurssia samassa aineessa) tai jonkin muun opiskelijan opiskelukykyyn vaikuttavan syyn vuoksi.

Opinto-ohjaajat tekevät tiivistä yhteistyötä vastuullaan olevien ryhmien ryhmänohjaajien kanssa. Lukuvuoden aikana järjestetään palaverit (ensimmäinen toisen jakson ja toinen neljännen jakson jälkeen), joiden ajankohta on sen jälkeen, kun jaksoarvioinnit on julkaistu. Palaverissa käydään läpi ryhmän tilanne ja huolta aiheuttavat opiskelijatapaukset. Lisäksi opinto-ohjaajat ja ryhmänohjaajat järjestävät suunnittelupalavereja, joiden ajankohta on koeviikolla opettajainkokouksen jälkeen. Näiden palaverien tarkoituksena on käydä läpi ja suunnitella seuraavan jakson aikana tapahtuva ryhmänohjauksellinen työ.

Opintokompassiin (LIITE 1) on kirjattu, kenellä on ensisijainen vastuu erilaisissa opintoihin liittyvissä ja opiskelukykyyn vaikuttavissa tilanteissa.

Erityisopettaja huolehtii lukitestien järjestämisestä ja tulkinnasta sekä tekee yhteistyötä matematiikan opettajien kanssa MATIKKAHAAVI-testin toteuttamisessa. MATIKKAHAAVI tehtiin lukioon hakeneille 9.-luokkalaisille keväällä 2017. Erityisopettaja tekee yhteistyötä aineenopettajien ja ryhmänohjaajien sekä opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Hän ohjaa opiskelijoita opiskelutaidoissa ja tukee aineenopettajia monipuolisten opetus- ja arviointimenetelmien käytössä.

Opintosihtööri tuntee lukio-opintojen rakenteen ja oppilaitoksen toimintakulttuurin. Hän neuvoo opiskelijoita käytännön tilanteissa. Hän huolehtii opiskelijoiden opintososiaaliin etuuksiin liittyvistä asioista lukion aikana ja ottaa vastaan ilmoittautumiset yo-kirjoituksiin. Hän seuraa omalta osaltaan opiskelijoiden kurssikertymiä (opiskelijan oikeus opintotukeen) opintojen aikana ja päättövaiheessa, kun opiskelijoiden valmistumisaika lähestyy keväällä ja loppusyksystä.

5. Ohjaus siirtymävaiheissa

Nivelvaiheyhteistyötä siirryttäessä perusopetuksesta lukioon ja sieltä jatko-opintoihin tai muihin vaihtoehtoihin lukio-opintojen aikana toteutetaan siten, että ohjausprosessin jatkumo mahdollistuu ja että siirtymät sujuvat onnistuneesti. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä syrjäytymistä sekä koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jäämistä opintopolun katkosvaiheissa.

Perusopetuksesta lukioon

Lukio-opiskelusta ja lukio-opintoihin hakeutumisesta tiedotetaan perusopetuksen päättövaiheessa oleville oppilaille, heidän huoltajilleen, oppilaanohjaajille ja opettajille. Kolmannen jakson aikana opinto-ohjaajat ja tutor-opiskelijat osallistuvat peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaille järjestettäviin infotilaisuuksiin. Tarkoituksena on järjestää lukiolla avoimien ovien päivä, jolloin

yhdeksäsluokkalaisilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus tulla tutustumaan lukioon. Peruskoulun 9. luokan oppilaille ja heidän huoltajilleen järjestetään lukiolla vanhempainilta tammikuun lopulla 2018 (rehtori ja opinto-ohjaaja).

Lukioon yhteishaussa hakeneet vierailevat lukiolla toukokuussa 2018, jolloin he tutustuvat lukiorakennukseen tutor-opiskelijoiden johdolla ja opettelevat kurssitarjottimen täyttööä sen perusteella, mitä he ovat yhteishakuvaiheessa ainevalintakorttiinsa kirjanneet (opinto-ohjaaja, tutor-opiskelijat).

Yhteishaussa lukioon hakeneita oppilaita pyydetään palauttamaan tiedonsiirtolomake (liite 2) yhdessä ainevalintakortin kanssa. Molemmat dokumentit toimitetaan peruskoulusta lukioon ennen toukokuun tutustumispäivää. Tarkoituksena on, että perusopetuksen ja lukion opinto-ohjaajat järjestävät tiedonsiirtopalaverin toukokuussa, jolloin opintojen järjestämisen ja sujuvuuden kannalta tarpeelliset tiedot siirtyvät lukiolle.

Tarvittaessa toisen asteen yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen (kesäkuun puolessa välissä) opinto-ohjaaja tekee yhteistyössä aloittavan opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa opiskelusuunnitelman, jonka laadinnassa otetaan huomioon opiskelijan yksilölliset tarpeet.

Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehtyvät lukion alkaessa Lohjan Yhteislyseon lukion toimintaan sekä lukio-opiskelun ohjeisiin ja menettelytapoihin tutor-opiskelijoiden ja oman ryhmänsä ryhmänohjaajan johdolla.

Jos lukion opiskelija haluaa keskeyttää opintonsa ja vaihtaa oppilaitosta, häntä ohjataan löytämään itselleen parhaiten sopiva vaihtoehto. Jos opiskelija keskeyttää lukio-opinnot eikä hänellä ole tietoa jatkosta, ilmoitetaan hänen tilanteestaan opiskelijan kotikunnan etsivälle nuorisotyölle.

Lukiosta jatko-opintoihin

Ohjauksen tavoitteena on valmistella lukio-opiskelijoita hakeutumaan jatko-opintoihin sekä uran- ja elämänsuunnitteluun koko lukio-opintojen ajan. Opiskelijoilla on mahdollisuus saada ohjausta jatkokoulutus- ja urasuunnitteluunsa liittyvissä kysymyksissä. Heille tarjotaan tilaisuuksia hankkia tietoa jatkokoulutusvaihtoehdoista ja ammattialoista erilaisissa yhteyksissä. Lukiolle kutsutaan vierailijoita, jotka edustavat erilaisia ammatti- tai koulutusaloja. Näihin esittelytilaisuuksiin opiskelijat voivat osallistua oppituntien aikana kiinnostuksensa mukaan. Vuosittain toisen ja abivuoden opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus osallistua retkeen STUDIA-messuille, jossa heillä on tilaisuus tutustua koulutustarjontaan Suomessa ja ulkomailla.

Jatko-opintoihin hakeutumista varten opiskelijat tutustuvat Opintopolku-sivustoon ja opettelevat tiedonhakuja koulutusvaihtoehdoista ja -paikoista sekä valintaprosesseista ja pääsykokeista. Vaikka abi-vuoden opiskelijat ovat lukulomalla korkea-asteen II vaiheen yhteishaun aikaan, voivat he tulla tekemään yhteishaun jatko-opintovalinnat opinto-ohjaajan ohjauksessa niin halutessaan.

6. Ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat

Tässä luvussa keskitytään opinto-ohjaajan tehtäviin ja työhön. Ohjaustoiminta muodostaa koko lukiokoulutuksen ajan kestävän jatkumon, jonka aikana opinto-ohjauksen kurssit ja muu ohjaus tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden hankkia perustiedot ja -taidot, joiden varassa hänen on mahdollista suunnitella lukio-opintojaan ja jatko-opintojaan sekä pohtia urasuuntautumistaan. Henkilökohtainen, ryhmä- ja vertaisohjaus tukevat opiskelijaa kiinnostusten kartoittamisessa, vahvuuksien tunnistamisessa, urasuunnittelussa sekä valintoihin liittyvässä päätöksenteossa ja ongelmatilanteiden ratkaisemisessa. Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan tulee voida keskustella lukio-opintoihinsa, urasuunnitteluunsa, jatkokoulutusvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa ja tulevaisuuteensa liittyvistä kysymyksistä. Pienryhmissä opiskelijalla on mahdollisuus käsitellä asioita, jotka ovat jaettavissa muiden opiskelijoiden kanssa ja joiden esille ottaminen ryhmässä on mielekästä.

Opinto-ohjaaja osallistuu uusien opiskelijoiden lukioon tutustuttamiseen ja opiskeluun perehdyttämiseen. Opiskelijoille järjestetään käytettävissä olevien resurssien mukaan mahdollisuuksia tutustua työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin. Opintojen loppuvaiheen päätöksentekoprosessille pyritään jättämään riittävästi aikaa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus pohtia eri vaihtoehtoja ja tehdä varasuunnitelmia sekä selvittää häntä kiinnostavien alojen pääsyaatimukset ja valintakokeiden ajankohdat. Lisäksi opiskelijoita opastetaan käyttämään tarjolla olevia tietolähteitä ja yhteiskunnan tarjoamia ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita.

Opinto-ohjaajat ohjaavat omia ryhmiään koko lukio-opintojen ajan. Ryhmät on jaettu opinto-ohjaajien kesken seuraavasti:

Henri Huovinen

puh. 044 374 3791

tavattavissa päivittäin 1. kerroksen työhuoneessa

vastuualue: 17BCD-, 16BCD- ja 15BCD-ryhmät ja osa 14N1-ryhmän opiskelijoista

Helena Kasurinen

puh. 044 369 1474

tavattavissa päivittäin 1. kerroksen työhuoneessa

vastuualue: 17EFG-, 16EFGH- ja 15EFG-ryhmät, 14N2-ryhmä

Juha Nurmi

puh. 044 369 1480

apulaisrehtorin huoneessa

vastuualue: 17A-, 16A- ja 15A-ryhmät, osa 14N1-ryhmän opiskelijoista, urheiluvalmennettavat, kahden tutkinnon opiskelijat, vaihto-oppilaat

Ohjausmateriaali:

- OPE-kansio
- Lohjan Yhteislyseon lukion opinto-opas 2017–2018
- ainevalintakortti ja kurssitarjotin
- jaksoarviointi (Wilmassa ja Primuksessa suoritettut kurssit)
- erilaisiin tilanteisiin laaditut kaavakkeet
- opinto-ohjaajien laatima materiaali
- Futurix Jatko-opinto-opas ja lukion opinto-ohjauskurssi 2015–2018 (vuosikurssit 15 ja 14)
- ohjaustuntien sisällöt löytyvät Pedanet-opiskeluympäristöstä, jonne kehitetään tulevan lukuvuoden aikana opiskelijoille omat kansiot, johon he voivat kerätä ohjauksessa käsiteltyjä aineistoja ja lomakkeita

6.1 Henkilökohtaiset ohjauskeskustelut

Henkilökohtaisten ohjauskeskustelujen ja tapaamisten tarkoituksena on opiskelijan opiskelusuunnitelman jatkuva päivittäminen, toimijuuden ja hyvinvoinnin tukeminen sekä jatko-opintoihin ja urasuunnitteluun liittyvässä päätöksentekoprosessissa avustaminen.

Opiskelijat voivat varata opinto-ohjaajalta ohjauskeskusteluaikoja koko lukuvuoden ajan (käytössä on nettiajanvaraus). Jos opiskelijalla on lyhyt asia (kurssin vaihto tms.), opinto-ohjaajan luo voi tulla käymään aina, kun hän on työhuoneessaan ja vapaana (ei ole toista opiskelijaa). Opinto-ohjaaja pyrkii olemaan tavoitettavissa aamun pitkän välitunnin ja ruokataukojen aikana. Jakson ensimmäisenä päivänä opinto-ohjaajat pitävät päivystyspistettä infotiskillä.

Opinto-ohjaaja kutsuu henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun (ns. abi-keskusteluun) 1. jakson aikana opiskelijat, jotka valmistuvat joulukuussa 2017. Lisäksi syyslukukauden alussa käydään ohjauskeskustelut abi-hidastajien (4 v.) kanssa. Kolmannen vuosikurssin opiskelijoiden ohjauskeskustelut alkavat 2. jakson aikana, ja suurin osa abeista on käynyt ohjauskeskustelussa opinto-ohjaajansa luona ennen lukuloman alkamista. Osa abi-keskusteluista voidaan käydä vielä lukuloman aikana ja yhteishaun yhteydessä.

Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat kutsutaan henkilökohtaiseen tai pienryhmäohjaukseen jaksojen 2–4 aikana, jolloin keskitytään koko lukioajan opintojen suunnitteluun ja tehdään alustava suunnitelma ylioppilaskirjoituksia varten.

Toisen vuoden opiskelijat kutsutaan henkilökohtaiseen tai pienryhmäohjaukseen 2–5 jaksojen aikana.

6.2 Oppitunnit

Opinto-ohjauksen oppitunnit (pakolliset kurssit OP1 ja OP2) ajoittuvat uuden opetussuunnitelman mukaisesti 16- ja 17-ryhmille jakautuen kolmelle vuodelle siten, että OP1-kurssin oppitunnit ajoittuvat ensimmäiseen lukuvuoteen ja toisen lukiovuoden syyslukukauteen. OP2-kurssin oppitunnit sijoitetaan toisen vuoden kevätlukukaudelle ja abi-vuoden kolmelle jaksolle. Lisäksi on tarjolla kaksi koulukohtaista soveltavaa kurssia (OP3 ja OP4, joka on tutorkurssi).

Vanhan opetussuunnitelman yhden pakollisen OP1-kurssin tunnit sijoitetaan 15- ja 14N-ryhmille hajautetusti koko lukio-opintojen ajalle.

Lisäksi tarjotaan koulukohtaiset soveltavat OP3- ja OP4-kurssit.

6.2.1 Uusi opetussuunnitelma

OP1 MINÄ OPISKELIJANA

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu lukio-opintojen käytänteisiin, opintojen rakenteeseen sekä ylioppilastutkintoon
- harjaantuu lukiossa vaadittaviin opiskelutaitoihin sekä omien vahvuuksien ja kiinnostusten kohteiden kartoittamiseen liittyvissä keskeisissä tiedoissa ja taidoissa
- pohtii elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen liittyviä kysymyksiä.

Keskeiset sisällöt

- opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen
- lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suunnittelu; henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja ylioppilastutkintosuunnitelma
- jatko-opintojen pohtiminen ja ammatillinen suuntautuminen; jatko-opinto- ja urasuunnitelma
- itsetuntemus ja sen kehittäminen
- elämänhallintataidot
- oman oppimisen arviointi
- jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, sähköiset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät
- työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

OP2 JATKO-OPINNOT JA TYÖELÄMÄ

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää edelleen itsetuntemustaan sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojaan
- perehtyy jatkokoulutuksen ja työelämän kannalta sellaisiin keskeisiin teemoihin, jotka auttavat ura- ja elämänsuunnittelutaidoissa sekä antavat valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiselle
- tutustuu toisen ja korkea-asteen erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin sekä muuhun koulutustarjontaan
- lisää työelämätaitojaan sekä syventää työelämäntuntemustaan.

Keskeiset sisällöt

- jatko-opintomahdollisuudet Suomessa ja ulkomailla
- työelämätietous, muuttuva ja monimuotoinen työelämä
- yrittäjyys
- työelämä- ja työnhakutaidot
- työelämään sekä jatko-opintoihin tutustuminen
- jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

OP3 TYÖ- JA YRITYSELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

Tavoitteet

Opiskelija

- syventää itsenäisesti tietoa työ- ja elinkeinoelämästä, eri ammattialoista ja yrittäjyydestä
- työskentelee itse valitussa ja hankitussa työpaikassa vähintään 30 tunnin ajan
- perehtyy kyseiseen alaan, työnantajana toimivan yrityksen tai organisaation rakenteeseen ja toimintaan sekä työntekijöiltä edellytettäviin vaatimuksiin ja laatii näiden ja omien kokemustensa pohjalta raportin.

Osa kurssista voidaan suorittaa myös oppilaitokseen tutustumisena.

Keskeiset sisällöt

- jatko-opinto- ja työelämä tietous, yrittäjyys

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Seuraavassa on kuvattu, miten uuden opetussuunnitelman mukaan toteutetut kahden pakollisen kurssin oppitunnit sijoitetaan eri lukuvuosille ja minkälaisia sisältöjä oppitunneilla käsitellään. Jokaisella opinto-ohjaajalla on oma vastualueensa oppituntien sisällöissä. Opinto-ohjaajat valmistelevat ja pitävät oman aihealueensa oppitunnit kaikille ryhmille.

Uusi opetussuunnitelma 17-ryhmät – oppituntien ajoittuminen

Lukuvuosi 2017–2018	Toteutus	Sisällöt	Opinto- ohjaaja
Jakso 1	OP1	1. lukio-opinnot – yleistä tehtävä: tiekartta – esteet ja selviytyminen 2. lukio-opintojen suunnittelu ja reunaehdot tehtävä: suunnittelulomake 3. opiskelutaidot ja oppimaan oppiminen 4. lukion koeviikko – valmistautuminen (tutor-opiskelijat) suunnittelulomakkeen palautus	HELK JUNU HEHU HEHU
Jakso 2	OP1	5. kirjastotunti 6. tiedonhaku 7. raportti ja sen palautus	kirjasto- vastaava Juhana Saarinen
Jakso 3	OP1	8. ylioppilastutkinto ja toisen vuoden aine- ja kurssivalinnat 9. alustavaa tietoa jatko-opintovaihtoehdoista – yhteys ainevalintoihin 10. a) opiskelussa jaksaminen ja omat strategiat b) opintososiaaliset edut	JUNU HELK psykologi opintos sihteeri
Jakso 4	OP1	11. itsetuntemus – omat toimintamallit ja vahvuudet - tiedonhankintatehtävä 12. lukiolainen työelämässä 13. elämänhallintataidot	HELK HEHU kuraattori

16-ryhmien oppitunnit

Lukuvuosi 2017–2018	Toteutus	Sisällöt	Opinto- ohjaaja
Jakso 1	OP1	14. toinen vuosi lukiossa – valinnat ja opintojen suunnittelu opinto- ja ylioppilastutkintosuunnitelman päivittäminen ja palautus	JUNU
Jakso 2	OP2	1. urasuunnittelutaidot 2. jatko-opintovaihtoehdot	HELK HEHU
Jakso 3	OP2	3. ylioppilastutkinto ja 3. vuoden ainevalinnat – muut koulutusvaihtoehdot, opiskelu ulkomailla 4. ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opinnot – koulutusalat 5. työllistyminen ja työnhaku	JUNU/HEHU HELK HEHU
Jakso 5	OP2	6. ylioppilastutkinto – info juhlasalissa	Rehtori

Lukuvuosi 2018–2019	Toteutus	Sisällöt	Opinto- ohjaaja
Jakso 1	OP2	7. abi-vuosi – lukio-opinnot tehtävä: abihaastattelulomake ja palautus 8. muuttuva työelämä 9. työelämätaidot ja yrittäjyys	JUNU HELK HELK
Jakso 2	OP2	10. hakeminen jatko-opintoihin – yhteishaku ja yleistä valinnoista 11. hakeminen jatko-opintoihin – ammattikorkeakouluopinnot 12. hakeminen jatko-opintoihin – yliopisto-opinnot	HEHU HEHU HELK

OP2-kurssin osasuoritus on lukiolla järjestettäviin vierailuihin (min. 3 vierailua) osallistuminen ja raportointi Pedanetissä olevaan lomakepohjaan.

6.2.2 Vanha opetussuunnitelma**OP1 Koulutus, työ ja tulevaisuus****Tavoitteet**

Opiskelija saa lukio-opintojen aloittamiseen ja suorittamiseen sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvät keskeiset tiedot ja taidot.

Sisällöt

Kurssilla käsitellään kaikille opiskelijoille yhteisiä, lukio-opintoihin, ylioppilastutkintoon, jatko-opintoihin, ammatti- ja urasuunnitteluun liittyviä kysymyksiä sekä kulloinkin lukio-opintojen kannalta ajankohtaisia asioita. Kurssiin liittyen voidaan mahdollisuuksien mukaan tutustua työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin. Kurssi jakautuu koko lukio-opintojen ajalle. Kurssin suoritusmerkintä edellyttää läsnäoloa opinto-ohjauksen oppitunneilla ja ryhmänohjauksessa.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

OP2 Opiskelu, työelämä ja ammatinvalinta (ei toteutusta lv. 2017–2018)

Tavoitteet

Opiskelija perehtyy syvällisemmin yksilöllisiin jatko-opinto- ja urasuunnitelmiin, hankkii lisää uravalintoihin liittyvää itsetuntemusta ja valmiuksia itsenäisen elämän aloittamiseen koulun jälkeen.

Sisällöt

Opiskelija perehtyy jatkokoulutuksen ja työelämän kannalta sellaisiin keskeisiin kysymyksiin, joihin muussa ohjauksessa ei ole mahdollista syventyä. Kurssin puitteissa voidaan tutustua työvoimahallinnon palveluihin, erilaisiin jatko-opintovaihtoehtoihin ja mahdollisuuksien mukaan työpaikkoihin. Pääpaino kurssin työtavoissa on erilaisissa tutustumiskäynneissä sekä eri alojen asiantuntijoiden vierailuissa omalla koululla. Sisältö painottuu kurssin osanottajien toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Kurssin toteutus toisesta opiskeluvuodesta lähtien.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

OP3 Työ- ja yrityselämään tutustuminen

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on syventää tietoa työ- ja elinkeinoelämästä, eri ammattialoista sekä yrittäjyydestä.

Sisällöt ja toteutus

Kurssilla perehdytään omakohtaisesti kiinnostaviin ammattialoihin. Pääosin itsenäisesti suoritettava kurssi edellyttää tutustumista ja työskentelyä itse valitussa ja hankitussa työpaikassa väh. 30 tuntia. Opiskelija perehtyy lisäksi kyseiseen alaan, työnantajana toimivan yrityksen tai organisaation rakenteeseen ja toimintaan sekä työntekijöiltä edellytettäviin vaatimuksiin ja laatii näihin ja omiin kokemuksiinsa perustuvan raportin. Kurssi suoritetaan normaalin kouluajan ulkopuolella. Osan kurssista voi suorittaa myös ammatti- ja koulutusalaan tutustumisena joissain alan ammatillisissa oppilaitoksissa ns. nuorisoasteen yhteistyönä. Oppilaitoksissa tapahtuva tutustuminen voi tapahtua mahdollisuuksien mukaan ns. oppilaitosten yhteistoiminta-aikoina. Tutustuminen korkeasteen oppilaitoksiin voi tulla myös kysymykseen. Kurssin toteuttamisen lähtökohtana ovat opiskelijoiden omat toiveet ja kiinnostukset.

Kurssin voi suorittaa joko 2. tai 3. opintovuotena. Kurssin suorittamisesta ja tutustumisjärjestelyistä on sovittava etukäteen oman ryhmän opinto-ohjaajan kanssa.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Vanha opetussuunnitelma 15- ja 14N-ryhmät

Lukuvuosi 2017–2018	Toteutus	Sisällöt	Opinto- ohjaaja
Jakso 1	OP1 2 tuntia	<ul style="list-style-type: none"> abi-vuosi – lukio-opinnot tehtävä: abihaastattelulomake ja palautus – tiedonhaku	JUNU
Jakso 2	OP1 3 tuntia	<ul style="list-style-type: none"> hakeminen jatko-opintoihin – yhteishaku ja yleistä valinnoista ja muut vaihtoehdot hakeminen jatko-opintoihin – ammattikorkeakouluopinnot hakeminen jatko-opintoihin – yliopisto-opinnot 	HEHU HEHU HELK

OP3-kurssin opiskelija suorittaa itsenäisesti.

Info pe 1.9. klo 9.20–9.40 juhlasalissa OP3-kurssin suorittamisesta (JUNU).

6.3. Ohjauksen yhteistyömuodot

Opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä oppilaitoksen sisällä rehtorin, aineenopettajien ja opintosihteerien kanssa. Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat ryhmäohjaajat, joiden kanssa järjestetään säännöllisesti palaverieita. Palaverien sisällöt ja ajankohdat on kuvattu aiemmin tässä dokumentissa.

Opinto-ohjaajat kuuluvat opiskeluhoitohenkilöstöön. Opiskeluhoollon työnjako ja tehtävät sekä toimintamallit on kuvattu lukion opiskeluhoitosuunnitelmassa, jossa esitellään yhteistyömuotoja lukion ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.

Opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä perusopetuksen henkilöstön kanssa. Toiminta siirryttäessä perusopetuksesta lukioon on kirjattu lukuun Ohjaus siirtymävaiheissa.

Ohjauksen toimijat tekevät yhteistyötä eri oppilaitosten, työelämän ja muiden toimijoiden kanssa. Toteutussuunnitelma tästä yhteistyöstä lukuvuodella 2017–2018 on liitteessä 3.

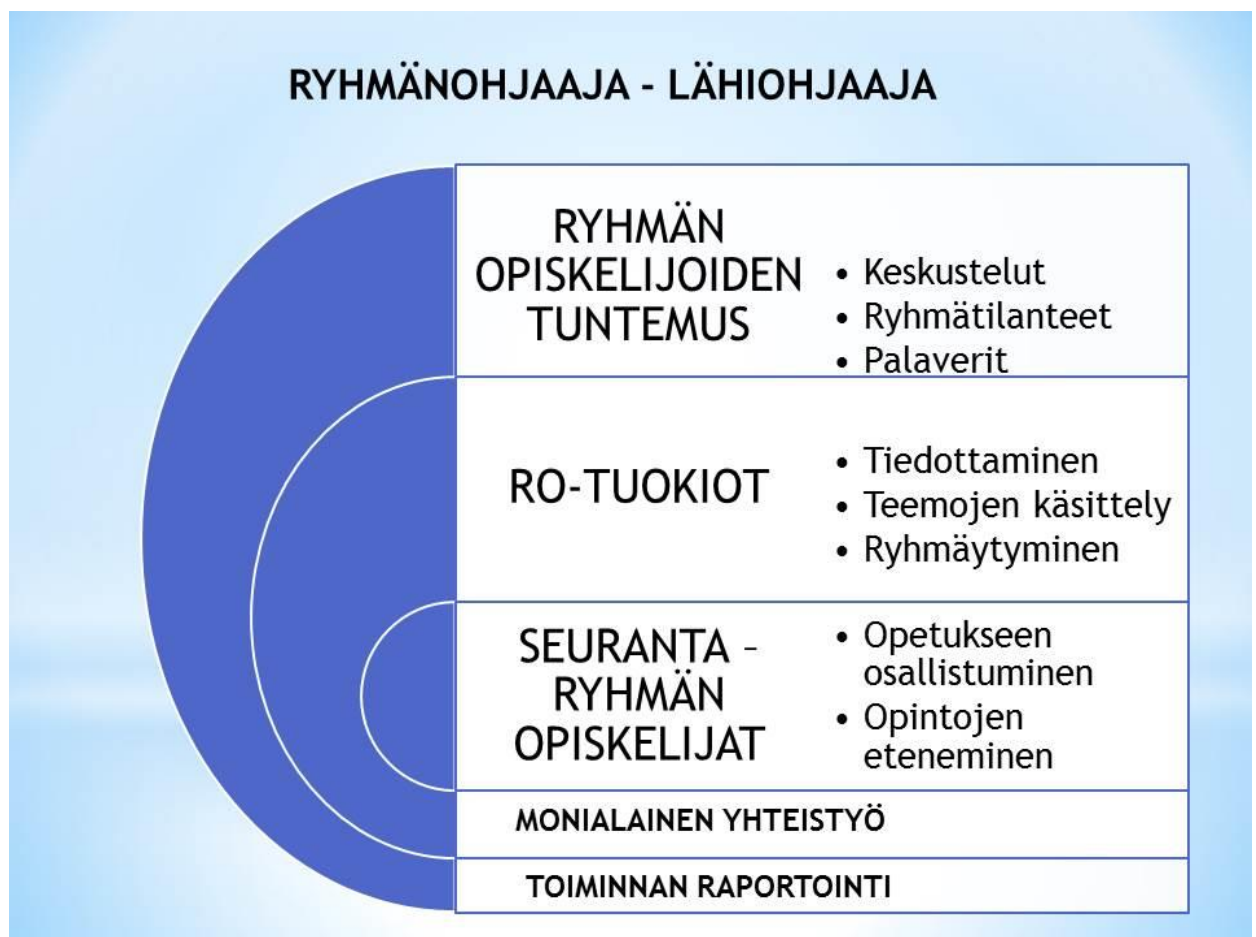
7. Ryhmänohjaus ryhmänohjaajan tehtävänä

7.1 Ryhmänohjauksen tavoitteet ja sisällöt

Ryhmänohjaajalla on keskeinen rooli oman ryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaajana. Hän on avainhenkilö, jonka puoleen opiskelijat ja heidän huoltajansa ensisijaisesti voivat kääntyä erilaisissa lukio-opintoihin liittyvissä kysymyksissä.

Lukion ryhmänohjauksen tarkoituksena on, että mahdollisimman nopeasti havaitaan, jos opiskelijalla on opintoihin liittyviä ongelmia tai hän muusta syystä tarvitsee tukea selvitäkseen koulunkäynnistä.

Ryhmänohjaajan tehtävät jakautuvat kolmeen osaan (kuva 4), joista tärkein on ennaltaehkäisevä työ, joka perustuu opiskelijoiden tuntemiseen ja oman ryhmän ryhmäytymiseen lukio-opintojen alkuvaiheessa. Ryhmän opiskelijoiden yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistetaan erilaisin menetelmin koko lukio-opintojen ajan.

Kuva 4. Ryhmänohjaajan tehtävät

Ryhmänohjaajan tehtävät:

- 1) vastaa ryhmänsä lähiohjauksesta
 - huolehtii ryhmänsä opiskelijoiden opintoihin liittyvistä käytännön asioista (kurssipäiväkirja, opiskelijoiden osoitetiedot, opiskelijatietolomakkeet, jaksotodistukset ym.)
 - perehdyttää ykköset lukion käytänteisiin ja lukio-opintoihin (järjestys- ym. suunnitelmat, opinto-opas, lukuvuositedote, WILMA, koeviikko)
 - perehdyttää ryhmänsä opiskelijat (kakkoset ja abit) uusiin ohjeisiin sekä päivittää ja kertoo lukion toimintamalleja lukuvuoden alussa
 - käy läpi yleisiä käyttäytymiseen liittyviä kysymyksiä (ruokailu, luokkatilanteet, toisten huomioiminen, myöhästyminen)
 - ottaa huomioon ryhmään tulleet uudet opiskelijat tiedottaessaan lukion käytänteistä
 - tiedottaa ro-tuokioissa ajankohtaisista asioista
 - seuraa opiskelijoiden yo-infoihin osallistumista ja yo-kirjoituksiin ilmoittautumista

- 2) varhainen puuttuminen
 - seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä (tarkistaa ryhmänsä opiskelijoiden tilanteen jaksoarvostelutulosten jälkeen; ennen palaveria opon kanssa)
 - seuraa ryhmänsä opiskelijoiden myöhästymisiä ja poissaoloja lukion opiskeluhuoltosuunnitelmassa olevien ohjeiden mukaisesti (tarkistaa kerran viikossa oman ryhmänsä opiskelijoiden tilanteen)
 - ottaa yhteyttä opiskelijaan heti, kun aihetta huoleen ilmenee
 - kurssikertymien raportointi ja puutteisiin reagointi ohjeiden mukaisesti

- 3) ryhmäohjauksen järjestäminen
 - pitää ro-tuokiot ja seuraa niitä varten tehtyä suunnitelmaa
 - tekee yhteistyötä huoltajien kanssa
 - järjestää henkilökohtaisen tai pienryhmätapaamisen ryhmänsä opiskelijoiden (16-ryhmät) syyslukukauden aikana
 - antaa henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta
 - ilmoittaa ajankohdan, jolloin hän on ryhmänsä opiskelijoiden tavattavissa lukiolla (1krt/viikko)
 - tekee yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa (säännölliset palaverit ja lisäksi konsultoinnit tarvittaessa)
 - tekee yhteistyötä aineenopettajien, rehtorin, opintosihteerin ja opiskeluhuoltoryhmän edustajien kanssa
 - tekee yhteistyötä tutor-opiskelijoiden kanssa (ykkösten ryhmäytyminen opintojen alussa) ja kutsuu tutor-opiskelijoita ro-tuokioihin keskustelemaan ryhmän kanssa lukio-opintoihin liittyvistä teemoista

7.2 Ryhmänohjaustuokiot lukuvuosi 2017–2018

Ryhmänohjaustuokioiden kesto vaihtelee sen mukaan, onko aiheena ajankohtaisista asioista tiedottaminen (15–20 min.) vai teemojen käsittely (30-80 min.). Tuokioiden teemoissa lähestytään lukio-opintoja eri näkökulmista. Opintojen alussa tutustutaan lukion käytänteisiin ja pelisääntöihin, sen jälkeen keskitytään opiskelutaitojen kehittämiseen. Eri vuositasoilla teemoja käsitellään eri tavoilla. Ohjeet ryhmänohjaajille löytyvät työkalupakista, joka on ohjaussuunnitelman liitteenä. Jokainen ryhmänohjaaja voi kehittää myös oman tapansa käsitellä määriteltäviä teemoja, kunhan aiheille asetetut tavoitteet ja tärkeimmät sisällöt toteutuvat.

RYHMÄNOHJAUSTUOKIOT LUKUVUOSI 2017–2018**SYYSLUKUKAUSI**

10.8.2017 koko päivä

17-ryhmät, lukio-opintojen aloitus ja ryhmäytyminen
tutor-opiskelijat, HEHU mukana toteuttamassa

muut ryhmät
lukuvuoden aloitus

15.8.2017 (45 min.) kaikki vuositasot

Tiedottamisasiat:

- ykkösten lukuvuoden työjärjestys
- oppimisympäristöt – oppitunti SALA ja HEAH
- valokuvaus ym. lukuvuoden alkuun liittyvät asiat

31.8.2017 (30 min.) Teemat: (briiffaus 30.8.2017 14.50-16)

- järjestyssäännöt
- koulun käytänteet – esim. Wilma-järjestelmä
- Pedanet-sivut
- ryhmän omat yhteydenpitokanavat
- poissaolojen seuranta – periaatteet
- opiskeluhuoltopalvelut lukiossa

7.9.2017 (15 min.) Tiedottamisasia:

- kuullunymmärtämiskokeiden käytännöt
- ryhmän puheenjohtajan ja sihteerin valinta

14.9.2017 (30 min.) Tiedottamisasia:

- ensimmäinen koeviikko
- tasonvaihto (MA ja kielet)
- opintojen etenemisen seuranta (lukuvuoden valinnat ja kurssimäärät)
- Nälkäpäivän keräys

4.10.2017 (13.15 - 15)

17-ryhmät: opiskelijakunnan hallituksen järjestämä tapahtuma (RO:t mukana)

16-ryhmät: oman opintopolun ja lukion toiminnan arviointia

15-ryhmät: työnhaku ja CV

12.10.2017 (30 min.) Tiedottamisia:

- info 17-ryhmien kirjastotunnit
- toisen ja kolmannen vuoden ryhmien vanhempainiltoakutsut

Teema: ensimmäisen jakson kokemuksia – tutorit ykkösillä vastaamassa kysymyksiin

26.10.2017 (45 min.) jaksoarviointit ja uusintakoejärjestelmä

Teema:

- tehoa opiskeluun I: Omat opiskelutavat ja -tavoitteet

9.11.2017 (30 min.) Teema:

- tehoa opiskeluun II: Minkälaista apua on tarjolla?
(vertut – sähköinen esittely, läksykerhot, erityisopetus)
vertut eri ryhmissä

16.11.2017 (30 min) Teema:

kriisi- ja pelastussuunnitelma

7.12.2017 (30 min.) Teema:

- syyslukukauden arviointia: oma opiskelu, ryhmän toiminta ja lukiossa opiskelu yleensä
- kehittämisen kohteet

21.12.2017 joulujuhlapäivä

Tiedottamisia:

- jaksotodistukset
- yo-ilmoittautumisten tarkistaminen
- opiskelijakunnan hallituksen vaalit

KEVÄTLUKUKAUSI

4.1.2018 (15 min.) Tiedottamisia:

- lukukauden alku ja kevään aikataulut
- kotikunnan tarkastaminen
- ykkösten vanhempainillan kutsut

18.1.2018 (20 min.) Tiedottamisia:

- tieto tutor-opiskelijaksi ilmoittautumisesta
- tiedustelu vaihto-opiskelijaksi lähtemisestä

8.2.2018 (20 min.) Tiedottamisasia:

- YO-kuullunymmärtämisohjeet
- HESARIN koulutusliite
- penkkarit ja vanhojen päivä – aikataulut

15.2.2018 (45 min.) penkkaripäivä

Tiedottamisasia:

- uuden opinto-oppaan ja ainevalintakortin jako
- kakkoset: vanhasta abiksi – vuosikello tavoitteiden suunnittelua varten

1.3.2018 (30 min.)

Tiedottamisasia: jaksoarvioinnit

Teema:

- ykköset ja kakkoset; yhteinen vastuu lukion ilmapiiristä
- ABIT: ryhmän yhteisen taipaleen päättäminen

13.3.2018 (15 min.) Tiedottamisasia:

- valintojen syöttöaikataulu
- vaihto-opiskelijainfo

22.3.2018 (30 min.) Teema:

- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

19.4.2018 (30 min.)

Tiedottamisasia:

- jaksoarviointi
- kulttuuripäivä

Teema: kesäopinnot

8.5.2018 (30 min.)

- Paras ryhmä 17 -kilpailun tulokset

Teema 17-ryhmät: ensimmäisen lukiovuoden arviointi

Teema 16- ja 15N-ryhmät: lukusuunnitelma kesäopiskelua varten – syksyn YO-kirjoitukset

16.5.2018 kulttuuripäivä (75 min.)

MUSAVISA

Tiedottamisasia: seuraavan vuoden kurssitarjottimen ja materiaalin jako

22.5.2018 (15 min.) Tiedottamisasia:

- osoitetietojen tarkistaminen
- seuraavan lukuvuoden aloitus: ensimmäinen koulupäivä, uusintapäivä
- syksyn YO-tutkintoon ilmoittautuminen

8. Tutor-opiskelijoiden toiminta

Tavoitteet

Tutor-opiskelijatoiminnan tarkoituksena on olla helpottamassa lukio-opintoihin orientoitumista opiskelun alkuvaiheessa ja tukea opiskelijoita opintojen aikana. Tutor-opiskelijatoiminta edistää lukiossa yksittäisen opiskelijan, opiskeluryhmien ja koko kouluyhteisön hyvinvointia. Tavoitteena on, että tutor-opiskelijatoiminnasta on apua myös opiskeluun ja opintoihin liittyvissä ongelmatilanteissa. Näin tutortoiminta edistää opintojen sujuvuutta ja ennaltaehkäisee ongelmien kasaantumista. Lisäksi tutortoiminta voidaan nähdä yhtenä yhteisöllisen opiskeluhuollon piiriin kuuluvana toimintamallina, jolla edistetään opiskelijoiden hyvinvointia ja aktiivista osallisuutta.

Tutor-opiskelijatoiminnan järjestäminen

Tutor-opiskelijatoiminnan järjestämisestä vastaavat ensisijaisesti lukion kuraattori ja psykologi yhteistyössä apulaisrehtorin kanssa. Opiskelijat, jotka valikoituvat tutoreiksi, saavat tutortoiminnasta yhden kurssisuorituksen (OP4).

Tutortoimintaa toteutetaan mm. vertaistutoroinnin (VERTU), TVT-tutoroinnin ja lukio-opiskelijoiden opintoihin orientoitumiseen, ryhmäytymiseen ja opiskeluhyvinvointiin painottuvan tutoroinnin muodossa. VERTU-opiskelijat työskentelevät yhteistyössä vertaistutoroinnista vastaavien opettajien kanssa. Vertaistutorina voi toimia opiskelija, joka kokee hallitsevansa hyvin jonkin tietyn oppiaineen tai kurssin sisällön. Vertaistutoroinnin vastuuopettaja on Sara Lehtovuori. TVT-tutorit auttavat lukion opiskelijoita erilaisten laitteistojen ja ohjelmistojen käyttöön liittyvissä ongelmissa. TVT-tutoroinnin vastuuopettaja on Jukka Hirvonen.

Ryhmäytymiseen ja opiskeluhyvinvointiin keskittyvät tutor-opiskelijat työskentelevät yhteistyössä ryhmänohjaajien kanssa. He osallistuvat lukion esittelytilaisuuksiin perusopetuksen oppilaille yhdessä rehtorin ja/tai opinto-ohjaajien kanssa.

Tutor-opiskelijaksi haetaan lukuvuodelle 2017–2018 tammi-helmikuussa 2017. Uusien tutor-opiskelijoiden koulutuskertoja on yksi 17.4.2018. Tutortoiminnan vuosikellosta (LIITE 4) näkyy tarkemmin, kuinka tutor-opiskelijoiden toiminta etenee ja minkälaisiin tehtäviin he osallistuvat lukuvuoden aikana.

Koulutuksessa käsitellään seuraavia asioita:

- Tutortoiminnan mahdollisuudet
- Tutorin tehtävät, roolit ja motiivit
- Ryhmän innostaminen, ryhmähengen kohottaminen ja yhteisöllisen toiminnan järjestäminen
- Sosiaaliset taidot, vuorovaikutustaidot ja tunnetaidot
- Ristiriitojen ja ongelmatilanteiden käsittely
- Lukion arvot ja käytänteet

Tutortoimintaa arvioidaan keräämällä palautetta tutor-opiskelijoilta ja ryhmänohjaajilta. Lukion muiden opiskelijoiden kokemuksia tutor-opiskelijoiden toiminnasta kartoitetaan ohjauksen kokonaisarviointissa.

Tutor-kurssi OP4

Kurssin tavoitteena on, että tutorit kykenevät omalta osaltaan toiminnallaan tukemaan opiskelua ja opetustilanteita ja lisäämään viihtyvyyttä lukiossa. Tutortoimintaa toteutetaan mm. vertaistutoroinnin, TVT-tutoroinnin ja ryhmäyttämiseen painottuvan tutoroinnin muodossa. Kaikille tutoreille suunnatun yhteisen opetuksen tavoite on, että tutorit ymmärtävät toimintansa eettisen perustan ja tuntevat koulun käytänteet sekä kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojaan.

Ryhmäyttämiseen painottuvan tutor-opiskelun tavoitteet lisäksi:

- valmiuksia tulevien lukiolaisten ryhmäyttämiseen ja opastamiseen
 - valmiuksia oman lukion esittelyyn
 - mahdollisuuksien mukaan muun toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen
- TVT-tutoriuteen painottuvan opiskelun tavoitteet lisäksi:

- koulun laitteistojen ja ohjelmistojen riittävä hallinta
- ongelmatilanteiden ratkaisemisen harjoittelu

Vertaistutoriuteen painottuvan opiskelun tavoitteet lisäksi:

- tutoroinnin harjoittelu omassa oppiaineessa

Kurssin arviointi: S-merkintä.

9. Ohjaustoiminnan arviointi

Ohjaustoiminnasta kerätään palautetta säännöllisesti ja kehitetään kriteerit, joiden perusteella ohjauksen toteutumista on mahdollista säännöllisesti arvioida. Tässä luvussa on kuvattu laadullisia lähtökohtia, jotka tulee ottaa huomioon, kun ohjausta toteutetaan.

Opetushallituksessa on julkaistu (2014) hyvän ohjauksen kriteerit lukiokoulutukselle (kuva 5). Samoin lukio-ohjauksen kehittämishankkeessa on laadittu laadukkaan ohjauksen kriteerit. Lukuvuoden 2016–2017 aikana laaditaan ohjauksen laatukriteerit, joiden perusteella arvioidaan ohjauksen toteutumista Lohjan Yhteislyseon lukiossa.

Kuva 5. Hyvän ohjauksen teemat (OPH 2014)

Laadukkaan ohjauksen kriteerit

Opiskelija saa sekä jatkuvaa että tarvelähtöistä ohjausta koko lukioajan

- ohjausta tarjotaan suunnitelmallisena prosessina kaikille opiskelijoille
- ohjausta toteutetaan oikea-aikaisesti
- tuetaan opiskelijan lukio-opintojen etenemistä
- toteutetaan tiettyjä kaikille opiskelijoille yhteisiä rakenteita
- vastataan opiskelijan henkilökohtaisiin ohjaustarpeisiin
- ohjaukselle on luotu selkeät ja toimivat rakenteet, jotka eivät ole henkilösidonniaisia
- ohjauksessa hyödynnetään tavoitteiden ja tarpeiden mukaisesti monipuolisesti ohjauksen eri menetelmiä esim. ryhmäohjaus, pienryhmäohjaus, henkilökohtainen ohjaus, verkko-ohjaus

Ohjaussuhde on luottamuksellinen ja tavoitteellinen

- ohjaussuhteen rakentaminen aloitetaan opiskelijan opintojen alusta ja ohjaussuhdetta ylläpidetään koko lukio-opintojen ajan
- ohjauksen rakenteet, tavoitteet ja työnjako ovat selvät kaikille toimijoille
- henkilöstö tekee aktiivista yhteistyötä opiskelijan ohjaamiseksi opiskelijan tarpeita kunnioittaen

Ohjaus vahvistaa opiskelijan omaa toimijuutta

- ohjaus on tavoitteellista opiskelijan elämän kokonaisuutta kunnioittaen
- ohjauksella tuetaan opiskelijan opintojen sujumista
- ohjauksella annetaan opiskelijalle valmiuksia jatko-opintosuunnitelman sekä ura- ja elämänsuunnittelun tekemiseen
- opiskelijoiden keskinäistä vertaisohjausta tuetaan ja kannustetaan

Verkostoyhteistyö on aktiivista ja säännöllistä

- oppilaitosten välisellä sekä työ- ja elinkeinoelämän kanssa tehtävällä yhteistyöllä tuetaan opiskelijan valmistumista toiselta asteelta, sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin sekä vähennetään negatiivista keskeyttämistä
- yhteistyöllä luodaan rakenteita, jotka mahdollistavat opiskelijan joustavan siirtymisen oppilaitoksesta toiseen

Ohjauksen toimijoilla on vahva osaaminen

- ohjauksen kokonaisuudesta vastaa pätevä opinto-ohjaaja yhdessä rehtorin kanssa
- oppilaitoksessa ohjauksen toimijat ohjaavat omasta perustetehtävästään käsin
- ohjauksen toimijat kehittävät omaa osaamistaan jatkuvasti

Fyysiset tilat ja laitteet ovat ohjauksen kannalta tarkoituksenmukaiset

- ohjauksen toimijoilla on käytettävissään asianmukaiset tilat ja välineet
- opinto-ohjaajalla on käytössään oma huone ja nettiyhteyksin varustettu tietokone

LIITE 1

Keneltä kysyn?	R E H T O R I	A P. R E H T O R I	R Y H M Ä N O H J.	O P O	A I N E E N O P.	O P I N T O S I H T.	E R I T Y I S O P.	L U K I O P S Y K.	T E R V. H O I T.
Ensisijaisesti vastuu henkilökohtaisesta opinto-ohjelmasta on opiskelijalla.									
opinto-ohjelman muutokset		x	!	x					
opinto-ohjelman toteutuminen		x	!	x					
opintomenestyksen seuranta			!	x	x				
jaksotodistuksen seuranta			!	x					
etenemisariski	x		!		x				
kurssien suoritusjärjestys			x		!				
itsenäinen opiskelu					!				
uusintakuulustelu			!		x	x			
aineen oppimäärän seuranta			!						
koko oppimäärän seuranta		x	!	x		x			
muiden oppilaitosten kurssit	!			x	x				
lupa poissaoloon koulusta	C		B		A				
opiskeluvaikeudet				!	x		x	x	x
henkilökohtaiset ongelmat	x		x	x			x	x	x
opintojen keskeyttäminen	x		x	!		x			
YO-tutkinto	!			x		x			
korotuskuulustelu		!			x				
YO-tutkinnon hajauttaminen	x			!	x	x			
opintotuki				x		!			
jatkokoulutusasiat				!					
ammatinvalinnanohjaus				!					
ammatinvalinta-infot (tet)				!					
virheet todistuksissa			x			!			
matka-asiat			x			!			
yleisinformaatio						!			

! merkitty henkilö, jonka puoleen opiskelijan tulee ensimmäiseksi kääntyä henkilökohtaisessa ohjauksessa.
x merkitty toissijainen henkilö.

A) yksittäinen oppitunti - B) enintään 1 viikko - C) yli viikko

LIITE 2

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKIO
 Karstuntie 6
 08100 LOHJA
 www.lukio.lohja.fi

LUPA TIEDONSIIRTOON
2. asteelle opetuksen järjestämistä varten

- LUOTTAMUKSELLINEN -

OPISKELIJAN TIEDOT	Sukunimi		Etunimet, alleiviivaa kutsumanimi	
	Syntymäaika		Puhelin, josta tavoitettavissa	
	Opiskelijan osoite opiskelu- aikana			
HUOLTAJAN / HUOLTAJIEN TIEDOT	Nimi		Puhelin, josta tavoitettavissa	
	Osoite		Sähköposti- osoite	
PERUSKOULU	Peruskoulu, jossa oppilas on opiskellut			
OPETUS- JÄRJESTELYT 7. - 9. LUOKILLA	Minulle on laadittu	HOJKS	☐ kyllä	☐ ei
		oppimissuunnitelma	☐ kyllä	☐ ei
	Onko yksilöllistettyjä oppiaineita?	☐ kyllä, missä aineissa		
		☐ ei		
	Minulla on	☐ ollut vaikeuksia lukemisessa / kirjoittamisessa		
	☐ todettu / diagnosoitu lukivaikeus	☐ ollut vaikeuksia matematiikassa		
	☐ muu oppimisvaikeus, mikä			
Minulla on muuta opetukseni järjestämisen kannalta huomioitavaa (esim. terveydellisiä seikkoja):				
Oletko opiskellut pienryhmässä?		☐ kyllä		☐ ei
Olen ollut säännöllisesti tukiopetuksessa	☐ kyllä, missä aineissa			
	☐ ei			
ALLEKIRJOITUKSET	Paikka ja aika		Oppilaan allekirjoitus	
	Paikka ja aika		Huoltajan / huoltajien allekirjoitus	

*)TIE TOJEN LUOVUTTAMINEN - Lomakkeella annettujen tietojen perusteella kartoitetaan niitä toimia, joilla uutta opiskelijaa voidaan tukea toisen asteen opinnoissa. Näin varmistetaan jokaisen opiskelijan suotuisat mahdollisuudet edetä omissa opinnoissaan.

Lukuvuosi 2017–2018**YHTEISTYÖ OHJAUKSESSA**

1. jakso

Info OP3-kurssi, Juha Nurmi pe 1.9. klo 9.20–9.40

2. jakso: Ammattialat

- työtehtäviä puunjalostusteollisuudessa ke 25.10. klo 13.20–14.05
- juristi työelämässä pe 3.11. kello 13.20–14.05.
- tutkija työelämässä ti 24.10. klo 14.50–15.35
- farmasia-ala ma 30.10. klo 9.40–10.25
- ekonomi työelämässä to 26.10. klo 13.20–14.05
- poliisi ti 24.10. klo 9.40–10.25

LAUREA MYF-kiertue 14.11. (tai 13.11)

3. jakso: Koulutusvaihtoehdot ja jatko-opinnot sekä muut vaihtoehdot

- Helsingin yliopisto – Aalto-yliopisto KAMPUSPÄIVÄ 26.10.2017
- STUDIA-messut 29.11.2017 klo 11.30 lähtö
- opintososiaaliset edut ja VMP ti 16.1.2018 klo 13.20–14.40
- Valmennuskeskus: jatko-opintoihin hakeutuminen to 25.1. klo 13.20–14.40
- YLIOPISTOPÄIVÄT LUKIOLLA 19.–20.12.2017
- Kansanopistot ke 17.1.2018
- OP4 tutortoiminnan info, Henri Huovinen ti 16.1. klo 9.20–9.40

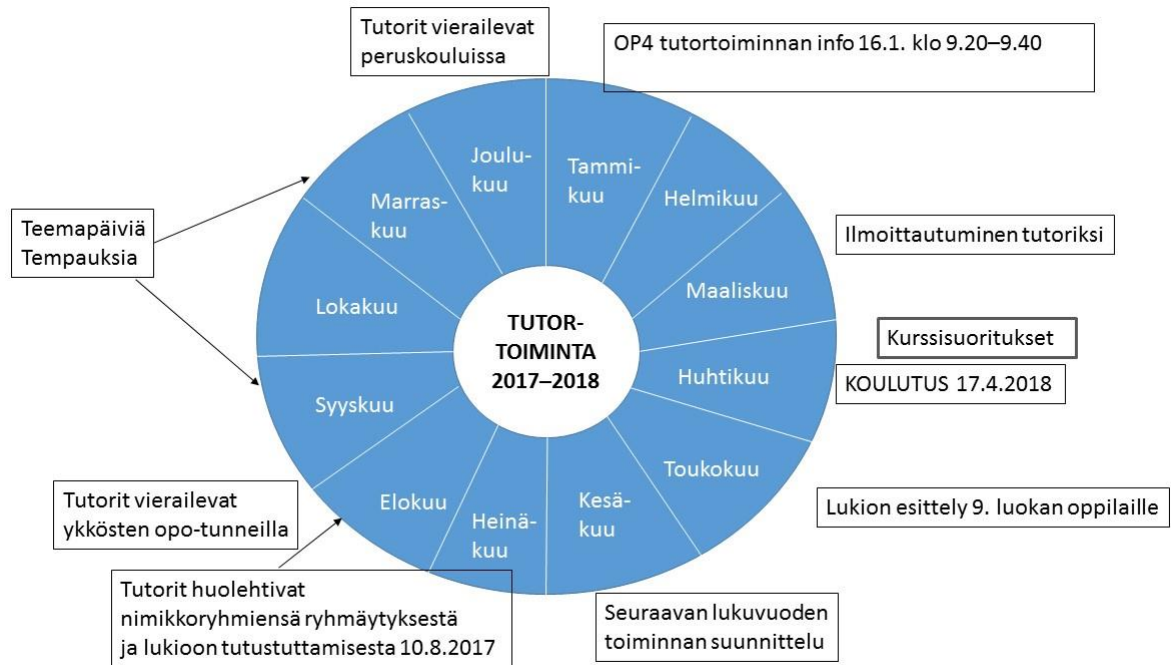
4. jakso: Jatko-opinnot

- ma 5.3. ruotsin- ja vieraskielinen koulutus Novia ja Arcada klo 13.20–14.40
- ke 28.2. liiketalous klo 11.45–12.45
- pe 2.3. SOTE-ala klo 12.20–13.05
- ke 28.2. liikunta-ala klo 8.00–8.45
- pe 2.3. klo 9.50–10.35 tekniikka ja liikenne
- ti 6.3. kulttuuriala klo 12.20–13.05
- ti 6.3. MARATA-ala klo 14.50–15.35
- to 8.3. nuorisoala klo 12.20–13.05
- to 8.3. luonnonvara-ala klo 13.20–14.05

5. jakso: Muut vaihtoehdot ja työelämä

- Eximia ABI-vuoden merkitys jatko-opintojen kannalta ma 16.4. 9.40–10.25
- TUTOR-koulutus 17.4. klo 9–15
- Allianssi ke 18.4. klo 13.20–14.05
- Sappi tehdasvierailu ma 14.5. klo 13–16 (GE3-ryhmä)

LIITE 4

TUTOR-TOIMINNAN VUOSIKELLO

LIITE 5

OPISKELIJAN HAASTATELUPOHJA RYHMÄNOHJAAJALLE (YKKÖSET)

1. Millaisia opiskeluvaihtoehtoja sinulla oli peruskoulun jälkeen ja miksi?
2. Millä alalla haluaisit tulevaisuudessa työskennellä?
3. Mitkä ovat vahvoja puoliasi lukio-opiskelua ajatellen ja miksi?
4. Mistä oppiaineista pidät eniten ja mitä haluaisit eniten opiskella Lohjan Yhteislyseon lukiossa?
5. Mitkä oppiaineet voivat tuottaa sinulle vaikeuksia lukiossa ja miksi?
6. Onko sinulla todettu lukihäiriötä?
7. Onko sinulla jokin seuraavista sairauksista; astma, diabetes, epilepsia tai allergia? Tai jotain muuta sairautta, joka esim. liikunnanopettajien tulisi ottaa huomioon?
8. Mitä teet mieluiten vapaa-aikanasi?
9. Käytkö koulun aikana töissä? Millaista työtä teet ja millainen on työaikataulusi? (Teetkö töitä iltaisin, viikonloppuisin tai kuukausittain?)
10. Olisiko sinulla jotain kysyttävää opettajilta, opinto- ohjaajalta tai terveydenhoitajalta?

LISÄKSI TEETETÄÄN ENNEN HAASTATELUA AJANKÄYTÖN SEURANTALOMAKE (PEDANETISSA)

OPISKELIJAN HAASTATTELUPOHJA RYHMÄNOHJAAJALLE (KAKKOSET)

1. Miten tyytyväinen olet viime vuoden opiskeluusi? (valitse sopiva vaihtoehto)
hyvin tyytymätön 1...2...3...4...5 hyvin tyytyväinen
Perustele arviosi.
2. Mitkä asiat tai oppiaineet olivat sinulle hankalia?
3. Mitkä oppiaineet sujuivat hyvin?
4. Kuinka paljon aikaa käytit keskimäärin läksyjen lukuun ja tehtävien tekemiseen päivässä?
5. Oletko muuttanut opiskelutyyliä tai -menetelmiä lukio-opintojen aikana? Miten? Ovatko tuloksesi parantuneet muutosten jälkeen?
6. Minkälainen ilmapiiri lukiossa oli viime vuonna? Onko se
 - 1 haitannut melko usein ja vähentänyt halua opiskella
 - 2 haitannut silloin tällöin ja vähentänyt halua opiskella
 - 3 ei ole vaikuttanut juuri lainkaan opiskeluuni ja opiskeluhaluihin
 - 4 tuntunut mukavalta ja kannustanut silloin tällöin opiskeluun
 - 5 kannustanut melko usein opiskelemaan ja tulemaan kouluun
7. Minkälainen tilanne sinulla on kurssimäärien suhteen? Mikä on kokonaiskurssimäärä? Onko kesken jääneitä (T/O-merkintä) tai hylättyjä kursseja?
8. Jotain muuta, mistä haluaisit puhua tässä tapaamisessa.